

Szczepionka BCG (Bacille Calmette- Guérin)

Szczepionka chroniąca przed gruźlicą. Jest to zmutowany prątek gruźlicy, pozbawiony działania chorobotwórczego. Stymuluje organizm do obrony przed tą chorobą poprzez budowę odporności. Choć szczepionka BCG daje ochronę przed gruźlicą, lecz nie ma gwarancji że każdemu.

Od czasu wprowadzenia zmian w programie szczepień BCG w 2005 r., szczepionka ta nie jest oferowana powszechnie w szkołach średnich w Zjednoczonym Królestwie. Został on zastąpiony programem skierowanym na noworodki, dzieci i młode osoby pełnoletnie w grupach podwyższonego zagrożenia gruźlicą.

Kto powinien się zaszczepić BCG?

Zalecenia Ministerstwa Zdrowia są następujące:

- Dzieci w wieku do 12 miesięcy urodzone lub mieszkające na terenach częstego występowania gruźlicy (tzn. powyżej 40 przypadków w roku na 100 000 mieszkańców) lub których jedno z rodziców lub dziadków urodziło się w kraju wysokiego zagrożenia gruźlicą.

Jeśli dziecko należy do tych kategorii, położna lub pielęgniarka środowiskowa rutynowo zleci szczepienie BCG. Prosimy do nich kierować wszelkie pytania.

- Inne dzieci, które nie były szczepione, mogą być poddane badaniu przesiewowemu w kierunku zagrożenia gruźlicą, i jeśli to konieczne, zostać zaszczepione. Czynnikiem ryzyka może być kraj pochodzenia dziecka, rodzica lub jednego z dziadków, którzy się urodzili lub pochodzą z kraju częstego występowania gruźlicy.

Jeśli uważasz, że twoje dziecko jest zagrożone a nie było szczepione, poproś aby pielęgniarka lub lekarz pierwszego kontaktu skonsultował się z lokalnym koordynatorem szczepień (Immunisation Co-ordinator).

Pewne inne grupy ludzi są szczególnie zagrożone gruźlicą.

- Osoby przebywające z osobami, u których stwierdzono gruźlicę płuc.
Jeśli należysz to tej grupy, zostaniesz zidentyfikowany i miejscowy przedstawiciel służby zdrowia skontaktuje się z tobą.
- Pewne grupy zawodowe, jak np. pracownicy służby zdrowia, osoby starsze, mieszkańcy ośrodków dla bezdomnych lub uciekinierów, pracownicy laboratoriów, więzień lub służby weterynaryjne.
Jeśli należysz do jednej z tych grup, masz mniej niż 35 lat (badania wykazały, że BCG ma niewielki wpływ na osoby powyżej 35 roku życia) i nie byłeś szczepiony, powinieneś się skontaktować z pracownikiem działu BHP lub kadr w sprawie BCG.

- Osoby poniżej 16 roku życia, które zamierzają zamieszkać dłużej niż 3 miesiące wśród ludności kraju podwyższonego zagrożenia gruźlicą.

Jeśli należysz to tej grupy i nie byłeś szczepiony, szczepienie BCG może być konieczne, lecz jego kosztów raczej nie pokryje służba zdrowia.

Ale ja chcę się zaszczepić, czy mogę?

Jeśli nie należysz do jednej w wymienionych grup, szczepienie BCG nie jest zalecane i nie będzie możliwe w ramach systemu służby zdrowia (NHS).

Szczepienie BCG przed podróżą

Szczepienie BCG nie jest zalecane jako standardowe szczepienie przed wyjazdem za granicę.

Zaleca się, by dzieci poniżej 16 roku życia, które będą mieszkały dłużej niż 3 miesiące wśród ludności kraju z wysokim stopniem zachorowalności na gruźlicę, a które nie były szczepione przeciw gruźlicy, by wykonały próbę tuberkulinową, w celu stwierdzenia czy szczepienie BCG jest konieczne.

Zwykle szczepienie przed wyjazdem zagranicznym oraz próba, przeprowadzane są prywatnie. Niektóre przychodnie oferują te usługi turystom, lecz ceny są różne i radzimy najpierw sprawdzić ceny. Przychodnie dla turystów MASTA znajdują się w wielu miastach UK, lecz nie wszystkie oferują szczepienie BCG. Adresy przychodni podane są na stronie www.masta.org.

Jeśli mieszkasz w Londynie przychodnie Medicentre znajdują przy większości dworców i oferują BCG. Ich strona pod adresem www.medicentre.co.uk lub nr telefonu 0870 600 0870. Jeśli masz trudności ze znalezieniem przychodni oferującą tę usługę, zadzwoń do **TB Alert** pod nr. 0845 456 0995.

Czym jest gruźlica?

Gruźlica (TB) jest zakażeniem bakteryjnym najczęściej występującym w płucach, choć może objawić się w innych częściach ciała. Choroba ta jest uleczalna w trakcie leczenia trwającego zwykle 6 miesięcy. Jedynie gruźlica płuc lub gardła stanowi zagrożenie zakaźne dla otoczenia, a większość chorych po 2 tygodniach brania właściwych leków przestaje zarażać gruźlicą.

Jak dochodzi do zakażenia?

Gdy osoba z gruźlicą płuc lub gardła kaszle lub kicha, zarazki mogą się przedostać do innych osób drogą kropelkową z wdychanym powietrzem. Najbardziej narażone na zakażenie tą chorobą są osoby, które spędzały bardzo dużo czasu z zakażonym (zwykle są to partnerzy lub inne osoby razem mieszkające lub rzadziej, razem pracujący). Mało prawdopodobne jest zarażenie się tą chorobą w takim miejscu, jak np. autobus lub pociąg, gdyż do tego potrzebny kilkugodzinny jest kontakt z osobą zarażoną, aby powstało ryzyko zakażenia. Nie dochodzi do rozprzestrzenienia się gruźlicy przy pluciu lub używaniu tych samych przedmiotów.

Najbardziej narażone osoby w Zjednoczonym Królestwie na zachorowanie na gruźlicę, to;

- osoby przebywające długi czas z osobą zakażoną;
- osoby, które długo mieszkają na obszarach występowania gruźlicy;
- osoba, której system immunologiczny został osłabiony przez wirus HIV lub inne choroby;
- osoby słabego zdrowia ze względu na uwarunkowania społeczne, np. bezdomność, alkoholizm lub zażywanie narkotyków.

Małe dzieci i osoby w bardzo zaawansowanym wieku są bardziej podatne na zachorowanie na gruźlicę niż ogół ludności.

Jest duża różnica pomiędzy zakażeniem a aktywną chorobą: można być zakażonym, ale nie być chorym (określa to się gruźlicą utajoną), gdyż systemy odpornościowe większości ludzi uniemożliwiają uaktywnienie się bakterii. Tylko aktywna gruźlica jest potencjalnie zaraźliwa dla innych.

Nie byłem w młodości szczepiony na gruźlicę, Biorąc pod uwagę wzrost zachorowalności w Zjednoczonym Królestwie, czy powinienem się teraz zaszczepić?

Do 2005 r. gdy zakończono program szczepień w szkołach, większość mieszkańców była szczepiona około 13 roku życia. Jeśli nie byłeś szczepiony (dotyczy to ok. 30% mieszkańców UK), teraz nie byłoby to wskazane. Uważa się, że BCG jest skuteczne przez około 15 lat i badania wskazują, że ma niewielki wpływ przy ponownym szczepieniu osób powyżej 35 roku życia. Ryzyko zarażenia gruźlicą jest dla większości ludzi bardzo małe i najlepszy sposób uniknięcia gruźlicy jest wyleczenie chorych i niedopuszczanie do rozprzestrzeniania się tej choroby.

Sposób przeprowadzenia szczepienia BCG

Najpierw dokonywana jest próba tuberkulinowa śródskórna w celu sprawdzenia reakcji systemu immunologicznego na bakterie gruźlicy. W przypadku dzieci poniżej 6 rok życia, zwykle próba taka nie jest konieczna przed szczepieniem, jeśli dzieci te nie miały bliskiego kontaktu z nosicielem gruźlicy lub nie mieszały dłużej niż trzy miesiące w kraju z wysoką zachorowalnością na gruźlicę. Test ten nazywa się próbą śródskórną Mantoux i polega na podaniu niewielkiego zastrzyku do wierzchniej warstwy skóry. Możesz odczuwać lekkie pieczenie, które długo nie dokucza. Stosowane są też dwa rodzaje badania krwi, oraz prowadzone są prace nad szeregiem innych testów.

W przypadku próby podskórnej, konieczna jest ponowna wizyta w przychodni po kilku dniach, w celu odczytu wyniku próby i podania szczepionki BCG, jeśli wynik odczytu był ujemny. Szczepionkę podaje się zastrzykiem w górną część ramienia. Powstaje mały białawy pęcherzyk, który powinien zniknąć po 4-6 godzinach.

Co się dzieje po szczepieniu BCG ?

Miejsce szczepienia będzie lekko bolało przez kilka dni, ale na tym etapie zwykle nie będzie tu niczego do oglądania. Jest mało prawdopodobne abyś źle się poczuł lub miał gorączkę.

Po około dwóch tygodniach w miejscu szczepienia powstanie naciek. Na jego szczycie może powstać krostka lub owrzodzenie, z którego może sączyć się wydzielina. Nie wyciskaj jej! Nie przykrywaj jej, pozwól zagoić się na powietrzu. Nie usuwaj strupka, jaki mógł powstać. Czasem może być konieczne opatrzenie go suchym opatrunkiem. Można się myć i kąpać, zachowując ostrożność przy wycieraniu. Miejsce szczepienia zagoi się w ciągu około 8 tygodni.

Na przedramieniu pozostanie niewielka okrągła blizna. Zwykle po sześciu tygodniach szczepionka BCG wytwarza właściwą reakcję immunologiczną na gruźlicę.

Po szczepieniu BCG nie należy wykonywać żadnych szczepień przedramienia przez 3 miesiące. Najlepiej jest podawać BCG razem z innymi żywymi szczepionkami (żywe szczepionki obejmują szczepionki przeciwko gruźlicy, odrze, śwince, różyczce i szczepionkę MMR). Jeśli nie są podawane jednocześnie, zalecany jest 4-tygodniowa przerwa pomiędzy poszczególnymi szczepieniami żywymi szczepionkami.

Poinformuj lekarza lub pielęgniarkę przed przystąpieniem do próby lub szczepienia BCG o następujących sprawach:

- Zakażenie wirusem HIV
- Poważne choroby
- Dotychczasowa historia dotycząca gruźlicy
- Regularne zażywanie steroidów
- Dodatni wynik próby tuberkulinowej w przeszłości
- Żywe szczepionki podane w ostatnich 4 tygodniach
- Poprzednie szczepienia przeciw gruźlicy
- Ciąża lub karmienie piersią
- Podwyższona temperatura lub gorączka
- Gorączka gruczołowa lub inne zakażenia wirusowe
- Zakaźne choroby skóry

Przechowuj informacje o szczepieniu przeciw gruźlicy - to może być potrzebne w przyszłości.

TB Alert jest organizacją charytatywną, która stawia sobie za cel rozwijanie świadomości o gruźlicy w Zjednoczonym Królestwie i wspieranie publicznej służby zdrowia szeroką informacją dla pacjentów.

Wspieramy projekty w krajach rozwijających się, skierowane na prawidłowe leczenie wszystkich dotkniętych tą chorobą. Twoje wsparcie pomoże nam osiągnąć lepszy skutek w walce z gruźlicą i umożliwi uratowanie więcej istnień ludzkich.

TB Alert
Community Base,
113 Queens Road,
Brighton BN1 3XG
Tel: 01273 234030

Aby uzyskać więcej informacji lub dodatkowe egzemplarze ulotki prosimy o kontakt: 01273 234 770 (w godzinach urzędowania)

Darowizny lub pomoc wolontariuszy **TB Alert**, prosimy o kontakt 01273 234 784 (w godzinach urzędowania)

Zapraszamy na naszą stronę www.tbalert.org

Najbardziej powszechne objawy gruźlicy:

- **kaszel trwający dłużej niż trzy tygodnie, który nie poddaje się zwykłemu lekowi, a wręcz się pogarsza**
- **gorączka (wysoka temperatura)**
- **silne pocenie się w nocy, wymagające zmiany pościeli**
- **utrata masy ciała bez wyraźnego powodu**
- **znużenie (brak energii lub silne zmęczenie)**
- **powiększone węzły chłonne**
- **kaszel z krwią (rzadko występuje, konieczna natychmiastowa wizyta u lekarza)**

Wszystkie powyższe objawy mogą oznaczać inne problemy, lecz jeśli występują trzy lub więcej z nich i budzą twój niepokój, powinieneś zasięgnąć porady u lekarza lub pielęgniarki w przychodni.

Gruźlica (TB) i szczepienie BCG przeciw gruźlicy

Kaszel lub brak kaszlu Powiększone kaszlem lub bez kaszlu Powiększone kaszlem lub bez kaszlu
Gorączka!! Gorączka!! Gorączka!! Silne pocenie się w nocy
Kaszel lub brak kaszlu Powiększone kaszlem lub bez kaszlu
Gorączka!! Spadek masy ciała Gorączka!! Spadek wagi ciała Gorączka!!
Silne pocenie się w nocy Kaszel lub brak kaszlu Gorączka!! z
kaszlem lub bez kaszlu Powiększone kaszlem lub bez kaszlu
Gorączka!! Gorączka!! Gorączka!! Silne pocenie się w nocy
Z kaszlem lub bez kaszlu Powi
Silne pocenie się w nocy Kaszel lub brak kaszlu Gorączka!! z